

ETAPA JUDEȚEANĂ

13 martie 2026

SECȚIUNEA: Psihologie

CLASA: a XII-a

- *Toate subiectele sunt obligatorii.*
- *Timpul de lucru: 3 ore*
- *Se acordă 10 puncte din oficiu.*
- *Total: 100 de puncte*

I. TÊTEL

(20 pont)

A. Olvassa el figyelmesen az alábbi állításokat! Mindegyikhez írja le az állítás sorszámát, és jelölje I betűvel, ha az állítás igaz, illetve H betűvel, ha az állítás hamis.

1. A deficiencia (fogyatékoság) egy anatómiai, fiziológiai vagy pszichológiai struktúra vagy funkció elvesztését vagy károsodását jelenti.
2. Az aktív tanulási stílus azokra a tanulókra jellemző, akik inkább az elméleti szempontokra koncentrálnak, és a lehetséges eredményekről spekulálnak / találgatnak.
3. Az iskolai kudarc kizárólag a tanuló belső tényezői miatt alakulhat ki (alacsony intelligenciaszint, motiváció hiánya).
4. A reflektív kognitív stílust hosszabb döntési idő / folyamat jellemzi, a tanuló több hipotézist elemez, mielőtt választ adna.
5. Hallássérülés esetén a képzet a fogalom analógja, azaz hasonlóságon alapul, de nem annak teljes megfelelője.

B. Olvassa el figyelmesen az alábbi állításokat, majd válassza ki a helyes válaszlehetőséget:

1. **A terhesség alatt az anyát érő sugárzás hatással lehet a magzat fejlődésére, és:**
 - a) genetikai tényezőnek számít, amely az örökletes kromoszómaszerkezetet befolyásolja.
 - b) exogén (külső) tényező, amely megzavarja a fejlődési folyamatot.
 - c) perinatális tényező, amelynek hatásai a születéskor válnak láthatóvá.
2. **Az analitikus-elemző tanulási stílus, a szintetikus stílussal szemben azt jelenti, hogy a tanuló:**
 - a) kizárólag mechanikus tanulással, magolással tanul, anélkül hogy megértené az anyag szerkezetét.
 - b) a valóságot egységes egészként érzékeli, anélkül hogy a részletekre figyelne.
 - c) az információt kisebb logikai egységekre bontja, és a részleteket szekvenciálisan – egymásutáni lépésekben vizsgálja.
3. **A hipertelorizmus:**
 - a) a páros szervek közötti rendellenesen nagy távolság.
 - b) egy páros szerv veleszületett hiánya.
 - c) az agyféltekék aszimmetrikus fejlődése.

4. Érzékszervi fogyatékkal élő gyermekeknél a képzetek minősége függ:
- a) a tanár didaktikai stílusától.
 - b) a kompenzációs reakciók minőségétől.
 - c) a tevékenységre való koncentráció képességétől.
5. A **diszortográfia**:
- írászavar, amelyet a beszélt nyelv írásba való átültetésének szabálytalansága jellemez, a hangok hibás megfeleltetése miatt;
 - olyan zavar, amely rendezetlen, nehezen olvasható íráshoz vezet, túl nagy szóközökkel, kis- és nagybetűk keverésével, illetve betűk vagy szavak kihagyásával;
 - az írásbeli kommunikáció képességének késése az értelmi fejlődés hiányosságai miatt.

II. TÉTEL

(35 pont)

Olvassa el figyelmesen az alábbi szöveget, majd oldja meg a feladatokat:

„A nyelv különösen fontos szerepet játszik a pszichikus élet szerkezetében. Ennek köszönhetően minden pszichikus folyamat értelmet nyer. Sőt, a nyelvi problémák zavarokat vagy működési rendellenességeket okozhatnak a személyiség szintjén.”

(Emil Verza, 2011)

- Határozza meg a nyelvi zavar fogalmát.
- Nevezzen meg két kockázati tényezőt, amelyek nyelvi zavarok kialakulásához vezethetnek.
- Írja le a nyelv ritmus- és folyékonysági zavarait.
- Fejtse ki saját álláspontját a nyelv szerepéről az óvodáskorú gyermek szocio-emocionális fejlődésében.
- Mutasson be két tevékenységet vagy stratégiát, amelyek az expresszív (kifejező) nyelv fejlesztését szolgálják kisgyermeknél.

III. TÉTEL

(35 pont)

„Egy széles körben sikeres tanulási környezetnek a tanulási módok és szakterületek sokféleségét kell tartalmaznia, amely hasonló az emberi sokféleség gazdagságához. (...) Nemcsak természetellenes és hatástalan minden tanulónak ugyanazt az anyagot ugyanúgy és ugyanabban a tempóban tanítani, hanem sok tanuló pszichés fejlődésére, állapotára és önértékelésére nézve romboló is lehet.”

(Louis Cozolino, *Attachment-Based Teaching*, 2017)

A fenti szöveg alapján írjon pedagógiai esszét, amelyben bemutatja egy pszichopedagógiai téma / elmélet / gondolat szerepét vagy jelentőségét, amelyet a dolgozatban kifejt.

Az esszé elkészítése során vegye figyelembe:

- egy pszichopedagógiai téma / elmélet / konstrukció kiemelése a szöveg értelmezésével;

- saját véleményének indoklása az adott téma jelentőségéhez vagy aktualitásához kapcsolódva az oktatáselméletben és/vagy pedagógiai gyakorlatban;
- a téma kifejtése legalább két érveléssel vagy ellenérveléssel, szakirodalmi nézetekre támaszkodva;
- állítások alátámasztása releváns példákkal (pedagógiai gyakorlatból, irodalomból, mindennapi életből stb.);
- következtetések, értékelések és személyes reflexiók, vélemények megfogalmazása;
- a gondolatmenet logikai, nyelvtani és tudományos szempontból világos, koherens és összefüggő megfogalmazása;
- az eredetiség a megközelítésmódban.